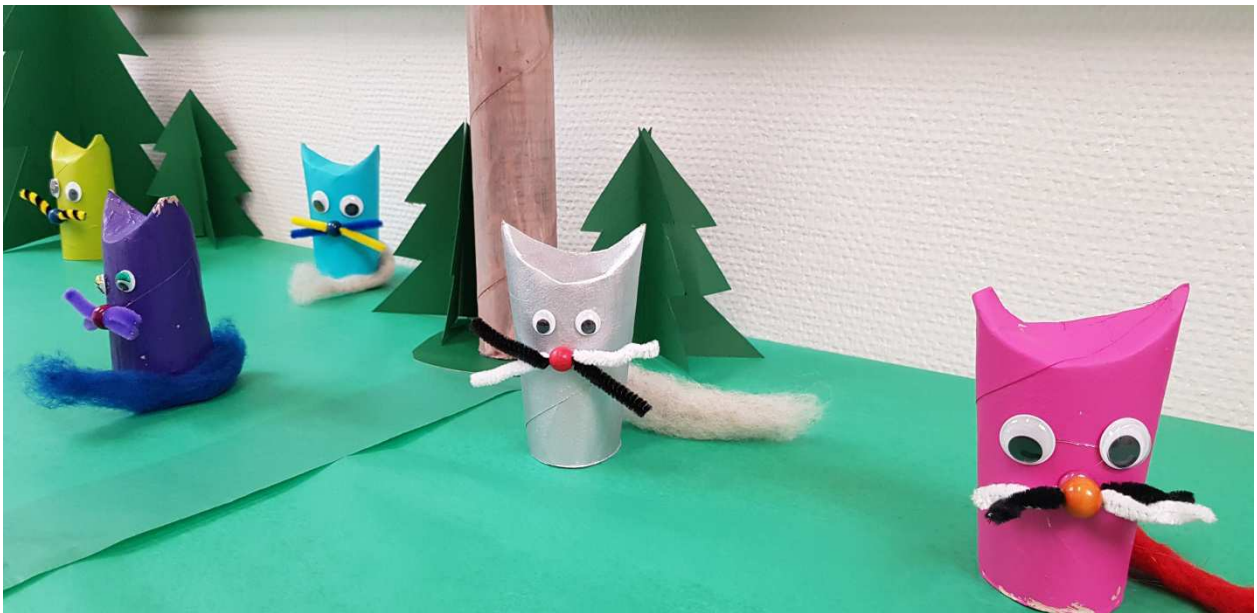

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

**VARHAISKASVATUS
TAIVALKOSKELLA**
Tiedote vanhemmille

SISÄLTÖ

1. VARHAISKASVATUKSEN VAIHTOEHDOT TAIVALKOSKELLA

2. ASIAKKAANA VARHAISKASVATUKSESSA

- 2.1 Varhaiskasvatukseen hakeminen
- 2.2 Hoitosopimus
- 2.3 Hoidon irtisanominen ja keskeytys

3. VARHAISKASVATUKSEN ARKI

- 3.1 Päiväohjelma
- 3.2 Ruokailu
- 3.3 Ulkoilu
- 3.4 Lepo
- 3.5 Toiminta/varhaiskasvatuksen sisältö

4. LAPSEN SAIRASTUMINEN

5. VARHAISKASVATUKSEN ASIAKASMAKSUT JA NIIDEN PERIMINEN

6. VARHAISKASVATUKSEN LINJAUKSIA

7. VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMINEN

1. VARHAISKASVATUKSEN VAIHTOEHDOT TAIVALKOSKELLA

Päivähoidon ohjaajana toimii **Hanna Suutari**, p. 040 518 2568, 31.5.2019 saakka vs. päivähoidon ohjaaja Kaisa Pulkkanen. Päivähoitotoimisto toimii yläkoulun tiloissa, os. Urheilutie 4 A. Ohjaajan esimiehenä toimii sivistyspalveluiden toimialajohtaja, rehtori **Pekka Turpeinen**, joka vastaa varhaiskasvatuksen kokonaisuudesta. Sivistyspalveluiden hallinto- ja taloussihteeri osallistuu myös varhaiskasvatuksen henkilöstö- ja taloushallintoon. Varhaiskasvatuksen toimistoasioita ja mm. varhaiskasvatusmaksujen laskutuksen hoitaa lukion koulusihteeri **Asta Suutari**, p. 040 860 8992.

Taivalkoskella varhaiskasvatusta järjestetään tällä hetkellä ryhmäperhepäiväkodeissa, perhepäivähoitajien kodeissa, lasten kodeissa sekä esikoulun yhteydessä toimivassa esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoidossa. Hoitajan kotiin saa, jos on 4 alle kouluikäistä lasta.

Ryhmäperhepäiväkoteja ovat **Pirpana, Vekkuli, Tenavatupa, Taaperotupa ja Hutun ryhmis**. Näistä Vekkuli ja Tenavatupa ovat vuoroyksikköjä ja ovat avoinna tarpeen mukaan. Viikonloppuisin on pääsääntöisesti auki tarvittaessa vain Vekkuli, mutta jos Vekkuliin ei mahdu, voidaan hoito järjestää Tenavatuvalla. Myös hoidon aloitusvaiheessa tai erityisen painavien syiden takia voidaan poiketa tästä käytännöstä (esim. jos hoitopaikan muutoksesta esim. erityislapsen kohdalla katsotaan koituvan kohtuutonta stressiä). Pirpana on auki n. klo 7 - 17 välillä ja erityistä tukea tarvitsevat lapset sijoitetaan useimmiten tähän yksikköön. Esikoulun yhteydessä toimii aamu- ja iltapäivähoito.

Päiväryhmis Pirpana

Henkilökunta: Lastentarhanopettaja, lastenhoitaja, ryhmäperhepäivähoitaja, keittiötyöntekijä sekä tarvittaessa henkilökohtainen avustaja

Osoite: Opintie 3, p. 040 860 9036, vastaava työntekijä Sirpa Kinnunen
ryhmaperhepaivakotipirpana@taivalkoski.fi

Ryhmäperhepäiväkoti Tenavatupa

Henkilökunta: Lastenhoitaja sekä neljä ryhmäperhepäivähoitajaa

Osoite: Opintie 3, p. 040 124 7132, vastaava työntekijä Tiina Lohilahti
tenavatupa.ryhmis@taivalkoski.fi

Ryhmäperhepäiväkoti Taaperotupa

Henkilökunta: Kaksi ryhmäperhepäivähoitajaa

Osoite: Opintie 3, p. 040 662 0347

taaperotupa.ryhmis@taivalkoski.fi

Vuororyhmis Vekkuli

Henkilökunta: Lastenhoitaja sekä neljä ryhmäperhepäivähoitajaa

Osoite: Urheilutie 2D, p. 040 860 9035, vastaava työntekijä Ulla Väisänen
vekkuli.vuororyhmis@taivalkoski.fi

Hutun ryhmis

Henkilökunta: Kaksi ryhmäperhepäivähoitajaa

Osoite: Jokijärventie 323a, 93540 Tyrövaara, p. 040 662 0165

hutunryhmis.huttu@taivalkoski.fi

Esikoululaisten aamu- ja iltapäivähoito

Henkilökunta: ryhmäperhepäivähoitaja

Osoite: Suksitie 2, p. 040 860 9037

Perhepäivähoito

Omassa kodissaan työskentelevien perhepäivähoitajien määrä vaihtelee lapsitilanteesta riippuen.

2. ASIAKKAANA VARHAISKASVATUKSESSA

2.1 Varhaiskasvatukseen hakeminen

Alle kouluikäisellä lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen äitiys- isyys- ja vanhempainrahakauden päättymisestä alkaen siihen saakka, kunnes lapsi siirtyy perusopetuslaissa tarkoitettuun perusopetukseen 1. luokalle.

Varhaiskasvatuspaikkaa haetaan kirjallisesti varhaiskasvatuksen omilta sivuilta saatavilla hakukaavakkeilla. Lisätietoja saa päivähoidon ohjaajalta.

Hakemus tulee jättää hyvissä ajoin (mielellään 4 kk, vähintään 2 vk) ennen hoidon toivottua alkamista. Sen voi palauttaa joko päivähoitotoimistoon (Urheilutie 4A) tai lukolliseen postilaatikkoon, joka sijaitsee B-talon (Nuokkari ja Työkeskus) pihalla. Hakemuksesta tulee ilmetä:

- toivomus halutusta hoitomuodosta
- hoidon tarkka aloittamispäivä sekä päättymispäivä, jos tiedossa (esim. kurssiaika)
- hoitoon tulevan lapsen hoitoajat päivittäin / viikoittain
- varhaiskasvatuksen laajuus; kokopäivähoito (151- h/kk), osapäivähoito (0-25 h/kk, 26-84 h/kk, 85-107 h/kk, 108-150 h/kk) ja tilapäishoito (1-5 pv/kk)

2.2 Hoitosopimus

Lapsen vanhempien ja hoitajan välillä ja hoitoyksikössä tehdään hoidon alkaessa hoitosopimus, jossa määritellään lapsen tarkat hoitoajat, hoidon kesto (määräaikaiset) yms. asiat. Hoidon tarpeen muuttuessa on aina tehtävä uusi hoitosopimus. **Huom!** Hoidon laajuuden voi muuttaa etukäteen, aina seuraavan kalenterikuukauden alusta alkaen, ei jälkikäteen.

Perhepäivähoitajien uuden työehtosopimuksen tultua voimaan korostetaan vanhemmille entistä enemmän hoitosopimusten sitovuutta. Hoitoaikojen muutoksilla voi olla vaikutusta hoitajien työaikaan ja myös palkkaukseen.

On tärkeää, että hoitosopimuksissa mainituista kelloajoista pidetään kiinni. Tilapäiset muutokset kuuluvat inhimilliseen elämään ja niissä pyritään joustamaan, mutta jos lasten hoitoajat jatkuvasti ovat eri kuin hoitosopimuksessa, on hyvä tehdä uusi hoitosopimus.

2.3 Hoidon alkaminen, päättyminen, irtisanominen ja keskeytys

Hoito alkaa, kun lapsi tosiasiallisesti on hoidossa ensimmäisen päivän ilman vanhempia. Tutustumispäivistä, jolloin lapsi käy yhdessä vanhempien kanssa hoitopaikassa, ei peritä maksua. **Hoito päättyy**, kun määräaikainen hoitosopimus päättyy tai lapsi on irtisanottu varhaiskasvatuksesta.

Varhaiskasvatuspaikka **irtisanotaan kirjallisesti tai sähköpostitse**. Irtisanominen toimitetaan päivähoiton ohjaajalle tai lasta hoitavalle henkilölle mielellään 60 pv ennen hoidon päättymistä. Jos hoidon tarve loppuu yllättäen, on vanhemmilla toki oikeus irtisanoa paikka heti seuraavasta päivästä lähtien siitä, kun asiasta on ilmoitettu ohjaajalle. ***Paikan irtisanominen tarkoittaa, että lapsen varhaiskasvatuspaikka on varhaiskasvatuksen käytössä mahdollista uutta sijoitusta varten heti viimeisen hoitopäivän jälkeen.***

Lapsen hoito on mahdollista **keskeyttää** tietyksi ajaksi hoitopaikkaa menettämättä. Hoidon keskeytys on hyvä ilmoittaa etukäteen, joko päivähoitotoimistoon tai suoraan hoitajalle. Keskeytysilmoituksessa tulee mainita keskeytyksen pituus mahdollisimman tarkasti. Hoidon keskeytyksen vaikutus hoitomaksuun; kts. hoitomaksut jäljempänä.

3. VARHAISKASVATUKSEN ARKI

3.1 Päiväohjelma

Kaikissa varhaiskasvatusryhmissä noudatetaan suunnilleen seuraavanlaista päiväjärjestystä. Vaihtelua on kuitenkin yksiköittäin jonkin verran.

n. klo 8	Aamupala
	vapaata leikkiä/ohjattua toimintaa
n. klo 9.30	Ulkoilu
n. klo 11	Lounas

n. klo 12	Päivälepo
n. klo 14	Välipala
	vapaata leikkiä/ohjattua toimintaa
n. klo 15	Ulkoilu

3.2 Ruokailu

Hoitosopimuksella sovitaan lapsen tarkat hoitoajat, sovitun hoitoajan puitteissa lapselle kuuluvat seuraavat ateriat:

Aamupala:	<u>hoito alkaa sovitusti ennen klo 8.30</u>
Lounas:	n. klo 11.00
Välipala:	n. klo 14.00
Päivällinen:	päivällinen tarjotaan, jos haku sovitusti <u>klo 17 jälkeen</u>
Illtapala:	klo 19.30 - 20
Esim. 1	Hoitosopimus klo 8 - 16 (ateriat: aamupala, lounas, välipala)
Esim. 2	Hoitosopimus klo 8.45 - 14 (ateriat: lounas ja välipala)
Esim. 3	Hoitosopimus klo 17.15 saakka - päivällinen kuuluu

Mikäli lapsi on poissa, tulisi se ryhmisten ruokatilausten vuoksi ilmoittaa mieluiten edellisenä päivänä esim. tekstiviestillä hoitopaikkaan tai aamulla viimeistään klo 7.30 mennessä (myös perhepäivähoidossa).

Varhaiskasvatusyksiköissä tarjottava ruoka on ravintoainesuositusten mukaista normaalia kotiruokaa. Makeita välipaloja ja "herkkuja" tarjotaan vain erityistilanteissa. Ryhmiin ruoka tuodaan keskuskeittiöltä. Perhepäivähoitajat valmistavat ruuan itse.

Mikäli lapsi tarvitsee erityisruokavaliota (allergiat, maidottomuus jne.) tulee niistä ilmoittaa hoitoon haettaessa, ja vanhempien on toimitettava terveydenhoitajan tai lääkärin lausunto erityisruokavaliion tarpeesta.

Vanhempien tulee toimittaa hoitopaikkaan sellaiset erityiselintarvikkeet (esim. apteekista saatavat vaihtoehtoiset äidinmaidonkorvikkeet), joiden perusteella he ovat oikeutettuja hakemaan Kelalta lapsen hoitotukea ko. kustannusten korvaukseksi.

Sen sijaan esim. pienen lapsen normaali äidinmaidonkorvike kuuluu hoidon kustantaa, koska se tulkitaan ylipäättään ikätasoa vastaavaksi ruuaksi, joka varhaiskasvatukseen tulee tarjota.

3.3 Ulkoilu

Ulkoilu on tärkeä osa varhaiskasvatusta. Ruoka ja uni maistuvat hyvin, kun on reippailtu ulkona. Varhaiskasvatusryhmissä ulkoillaan lähes joka säällä, joten säänmukainen varustus vaatetuksessa on tärkeä. Pakkasrajana on n. -15 °C. Tätä sovelletaan; esim. tuulesta riippuen voi -15 aivan pienimmille olla

liian kylmä, kun taas isommat lapset voivat jopa -20 asteen pakkasella käydä tilanteen mukaan jonkin aikaa ”happihypyllä”.

3.4 Lepo

Päiväunet ja nukkuminen herättää paljon keskustelua. Linjaus on, että nukkumispakkoa ei ole, mutta on hyvä, että päivässä on kaikille lapsille ruokailun jälkeen rauhallinen hetki, jolloin on mahdollisuus lepoon ja rauhoittumiseen. Usein tämä isompien lasten kohdalla tarkoittaa sitä, että kuunnellaan unisatu, ja kun pienemmät nukahtavat, isommat saavat hoitajien kanssa lähteä pois nukkumatilasta.

3.5 Toiminta/varhaiskasvatuksen sisältö

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tarkemmin määritelty kunnan vasussa (varhaiskasvatussuunnitelmassa), joka löytyy nettisivuiltamme. Varhaiskasvatuksella on hoidon lisäksi kasvatuksellinen ja opetuksellinen tehtävä. Nämä kolme, hoito, opetus ja kasvatus ovat mukana kokonaisvaltaisesti varhaiskasvatussyksikköjen arjessa.

Varhaiskasvatus on tavoitteellista toimintaa. Arjessa tulisi olla sopivassa suhteessa vapaata leikkiä ja ohjattua toimintaa. Vapaan leikin merkitystä ei voi liikaa korostaa ja siihen pyritään luomaan mahdollisuus. Myös työntekijöiden taitoja ohjata ja rikastuttaa vapaata leikkiä on kehitetty koulutuksen avulla.

Ohjattuun toimintaan kuuluu sisältyä mm. liikuntaa, käden töitä, musiikkia ja loruttelua, luonto- ja ympäristökasvatusta (tutkimista) sekä kielellisten ja matemaattisten valmiuksien kehittämistä. Kunnassamme on käytössä projektityöskentelyn malli, jossa lapsi on aktiivinen toimija ja aikuinen mahdollistaa prosessityöskentelyn etenemisen.

4. LAPSEN SAIRASTUMINEN

Perussääntö lapsen terveydentilaan liittyen on, että hänen **yleiskuntonsa** tulee olla sellainen, että hän jaksaa toimia normaalisti varhaiskasvatusryhmässä ja pystyy mm. ulkoilemaan. Sairaana olleella lapsella tulee olla yksi kuumeeton päivä ennen kuin hän tulee hoitoon. Vatsataudin sairastamisen jälkeen on hyvä olla kotona yksi oireeton päivä.

Ohessa on taulukko lasten yleisimmistä tartuntataudeista ja niiden hoidosta sekä suositeltu poissaolo päivähoitoryhmästä. Tämän taulukon on tarkistanut lastenneuvolan terveydenhoitaja Heli Vääräniemi ja lastenlääkäri Matti Sippola marraskuussa 2014.

LASTEN TARTUNTATAUDIT JA VÄHIMMÄISPOISSAOLOT VARHAISKASVATUKSESTA TAUTIEN TARTUTTAVUUDEN VUOKSI

KUUME	Lasta ei viedä päivähoitoon, jos kuume alle 1-vuotiaalla peräsuolesta mitattuna on yli 38 °C tai vanhemmalla lapsella yli 37,5 °C. (Kainalosta mitattuna jo yli 37 °C on lämpöä.) Toipuminen on edistynyt hyvin, kun lapsi on ollut kuumeeton yhden vuorokauden.

YSKÄ JA NUHA	Eivät sinänsä estä päivähoitoa, jos lapsella ei ole muita tarttuvan taudin oireita, elleivät oireet häiritse yleisvointia tai päivähoitotoimintaa.
LENTSU, NUHAKUUME	Lapsi voidaan viedä hoitopaikkaan, kun yleistila ja kuume sallivat.
RIPULI JA OKSENTELU	Lapsi pidetään kotona, kunnes oireet loppuvat. Jos oireisen lapsen ulosteesta on löytynyt Salmonella , lapsen on oltava pois päivähoidosta oireiden keston ja kahden oireettoman päivän ajan. Norovirus tarttuu vielä 3 vrk oireiden loppumisesta, joten lapsi pidetään kotihoidossa vielä 3 vrk oireiden loppumisen jälkeen.
VAUVAROKKO	Hoito järjestetään oireiden vaatimalla tavalla. Lapsi palaa hoitopaikkaan, kun yleistila ja kuume sallivat.
PARVOROKKO	Ihottuman puhjetessa tartuttavuus on jo ohi. Yleiskunto ratkaisee poissaolon.
ENTEROROKKO	Yleiskunto ratkaisee poissaolon.
VESIROKKO	Eristämisaikaksi suositellaan aikaa siihen saakka, kunnes rakkulat ovat rupeutuneet (yleensä n. 5 vrk ihottuman puhkeamisesta).
HINKUYSKÄ	Lapsi palaa kouluun tai päivähoitoon, kun tartuttavuusaika (3 viikkoa) on kulunut ja yskä on siinä määrin lievä, ettei se häiritse yleisvointia tai päivähoitopaikan muuta toimintaa. Makrolidihoidon (Roksitromysiini, Atsitromysiini) yhteydessä lapsi voi palata hoitoon 5 vuorokauden kuluttua lääkehoidon aloittamisesta.
TULIROKKO JA ANGIINA	Lapsi eristetään 24 tunniksi lääkehoidon aloituksesta; yleisvointi ratkaisee kotihoidon keston.
KORVATULEHDUS	Ei tarvita eristystoimia. Lapsi voi palata hoitoon, kun yleistila ja kuume sallivat.
MÄRKÄRUPI	Eristys kestää 24 tuntia suun kautta annettavan ja 48 tuntia paikallisen mikrobilääkityksen aloituksesta.
ONTELOSYYLÄT	Ovat virusten aiheuttamia, joten lapsi voi olla päivähoidossa.
SIDEKALVO-TULEHDUS (SILMÄTULEHDUS)	Koska aiheuttajat ovat samoja viruksia ja bakteereita kuin hengitystietulehduksissa, ei ole tarvetta poistaa lasta hoidosta tartunnanvaaran vuoksi.

KIHOMATO	Eristystoimenpiteet eivät ole tarpeen. Lääkehoito annetaan kotona ja mieluummin koko perheelle samanaikaisesti. Olisi hyvä tiedottaa hoitopaikkaan, jos lapsella on kihomatoja. Käsihygieniaan kiinnitetään erityisesti huomiota.
SYYYHY JA TÄIT	Eristys on aiheellinen, kunnes hoito on annettu.

5. VARHAISKASVATUSMAKSUT JA NIIDEN PERIMINEN

Varhaiskasvatusmaksut ja niiden periminen perustuu **lakiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista**. Maksut muuttuvat kahden vuoden välein, jolloin kuntaliiton yleiskirjeellä ilmoitetaan kuntiin vaihtuvat maksuluokat ja tulorajat. Siinä, miten osapäivähoidon maksut määritellään, on kunnilla tulkintavaraa. Taivalkoskella osapäivähoidon osuus on seuraavasti: 0–25 h/kk 30 %, 26–84 h/kk 60 %, 85–107 h/kk 75 % ja 108–150 h/kk 90 % kokopäivähoidon maksusta. Lisätietoja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin sekä tulorajat löytyvät kunnan varhaiskasvatuksen sivuilta. Rajattu varhaiskasvatusoikeus on kunnassamme 0-84 h/kk

Lapsen hoitoajan kirjaaminen tehdään hoitajien ja ryhmisten puhelimissa olevan Läsna-sovelluksen avulla. Lapsi kirjataan hoitoon heti hoitoon tullessaan. Hoidosta lähtiessä uloskirjaaminen tapahtuu, kun lapsi lähtee vanhemman kanssa hoidosta kotiin. Uloskirjaamisen ajoitus on herättänyt välillä keskustelua, mutta näin mahdollistamme tasa-arvoisen hoitoajan määrittelyn kaikille, myös perhepäivähoitajan kotona hoidossa oleville lapsille. Näin kotona työskentelevän perhepäivähoitajan on mahdollista selkeästi erottaa vapaa-aika sekä työaika, joka alkaa silloin, kun ensimmäinen lapsi aamulla tulee hoitoon ja päättyy, kun viimeinen lapsi lähtee hoidosta.

Hoitomaksu määrätään kuukausimaksuna varhaiskasvatushakemuksen tietojen perusteella (hoidon tuntimäärä, perhekoko, taloudellinen tilanne jne.). Hoitomaksu peritään 11 kuukaudelta hoitokauden aikana. Maksun tasaus tapahtuu hoitokauden päättyessä heinäkuussa, jolloin maksua ei siis peritä. Tämä edellyttää, että lapsi on ollut hoidossa yhtäjaksoisesti edellisen vuoden elokuulta lähtien.

Hoidossa tapahtuvat keskeytykset eivät vaikuta perittävään maksuun lukuun ottamatta seuraavia poikkeuksia:

- Jos lapsen varhaiskasvatus alkaa tai loppuu kesken kalenterikuukauden, maksu määrätään toteutuneen varhaiskasvatusajan mukaan kuukausimaksua pienempänä.
- Lapsi on sairauden vuoksi (lapsi on itse sairas, ei esim. vanhempien sairaus) poissa hoidosta yli 10 hoitopäivää/kk, tällöin peritään ½ hoitomaksusta.
- Lapsi on koko kuukauden poissa hoidosta sairauden vuoksi, hoitomaksua ei peritä lainkaan.
- Hoidon keskeytysajalta (esim. kesäloma) peritään ½ hoitomaksusta, jos keskeytys koko kalenterikuukauden eikä ko. kuukautena ole yhtään hoitopäivää. Muutoin peritään täysi maksu (tasaus heinäkuussa).

- Perhepäivähoitajien loma-ajoksi kunta järjestää lapsille varahoidon. Pyrkimyksenä on, että lapsella on sama, tuttu varahoitaja, joka nimetään hoitosopimusta tehtäessä. Valitettavasti joskus tulee kuitenkin yllättäviä tilanteita, jolloin tuttu varahoitaja onkin itse sairas tai lomalla tms. Silloin pyrimme yleensä vanhempien kanssa yhdessä etsimään ”toiseksi parhaimman” ratkaisun. Jos varahoidon järjestäminen on hankalaa, on mahdollista, että päivähoidon ohjaaja ehdottaa perheelle, että tämä järjestäisi varahoidon itse, jolloin varhaiskasvatusmaksusta voidaan hyvittää itse järjestetyt päivät.

6. VARHAISKASVATUKSEN LINJAUKSIA

Hoidon aloitus:

Varhaiskasvatuksen **aloituskeskustelu on mahdollista käydä myös lapsen kotona** ja tätä kysytään päivähoitohakemuksessa. Pienen lapsen (1–2-vuotiaan) aloittaessa vuorohoidon, **omahoitaja on samoissa vuoroissa** lapsen kanssa n. 1 - 2 viikon ajan. Tämä helpottaa hoidon aloitusta.

Koululaisten päivähoito:

Kunnalla ei ole lakisääteistä velvollisuutta järjestää päivähoitoa enää kouluikäisille. Aivan äärimmäisissä tapauksissa järjestetään koululaisille hoito, mutta silloin on perheellä oltava esim. sosiaalityöntekijän lausunto siitä, että perheellä ei ole minkäänlaisia verkostoja järjestää koululaiselle turvallista iltapäivää/ilttaa. Koululaisten hoidon tarpeen tullessa kyseeseen vanhempien on tehtävä kirjallinen selvitys tilanteesta ja liitettävä siihen sosiaalipuolen lausunto. Selvitys osoitetaan toimialajohtaja Pekka Turpeiselle, ja hän yhdessä päivähoidon ohjaajan kanssa ratkaisee, pystytäänkö hoito koululaiselle järjestämään.

Lapsen hakeminen varhaiskasvatusyksiköstä:

Lapsen hoitosopimuksessa määritellään se, kenelle lapsen saa luovuttaa. Joskus perhe voi ehdottaa hoidosta hakijaksi esim. niin nuorta sisarusta, etteivät varhaiskasvatuksen työntekijät voi hyväksyä ehdotusta. Neuvottelemalla tässäkin asiassa pyritään pääsemään kaikkia osapuolia tyydyttävään vastaukseen.

Vuorohoidon järjestäminen:

Vuorohoitoa järjestämme vain vanhempien työssäkäynnin tai muun painavan syyn takia. Vuorohoidoksi tulkitaan aamuhoito ennen klo 7 tai iltahoito klo 17 jälkeen sekä viikonloppuhoito. Ns. kuntoutuksellisen hoidon tai virikkeellisen hoidon kelloajaksi suosittelemme klo 9 - 15, mutta se on mahdollista esim. kuljetusten takia klo 8 - 16 välillä. Tämä koskee myös perheitä, jotka normaalisti tarvitsevat vuorohoitoa, mutta joissa esim. lomien tai muiden vapaiden aikana toinen vanhemmista on kotona eli tällöin ei aikaista aamuhoitoa, iltahoitoa klo 17 jälkeen tai viikonloppuhoitoa järjestetä.

Hoitoaikojen ilmoittaminen

Lasten hoitoajat tulee kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä ilmoittaa viimeistään edellisen viikon **maanantaina klo 12 mennessä**. Vuoroyksiköidenkin asiakkaille jo aiemmin tuttu käytäntö on se, että kun seuraavan viikon työvuorolistat tehdään, **sen jälkeiset muutokset lasten hoitoajoissa hyväksytään vain, jos ne ajallisesti mahtuvat jo tehtyjen työvuorojen lomaan.**

Perhepäivähoidon varahoito

Perhepäivähoidon varahoitoa on pyritty kehittämään niin, että lapselle olisi useimmiten sama tuttu varapaikka, jos oma hoitaja on sairaana tai lomalla. Tämä järjestelmä ei kuitenkaan ole aivan ”vedenpitävä”, vaan joskus sekä varahoitaja että oma hoitaja ovat yhtä aikaa pois. Tällöin ohjaaja pyrkii neuvottelemaan seuraavaksi parhaasta ratkaisusta vanhempien kanssa. (Kts. asiakasmaksut)

Työntekijöiden hyvinvointi

Jokaisella yksiköllä on virkistyspäivä kerran vuodessa, jolloin varhaiskasvatusyksikkö on ehkä kiinni, siellä on sijaisia tai se suljetaan tavallista aiemmin. Näistä tilanteista pyritään ilmoittamaan vanhemmille hyvissä ajoin ja kartoittamaan, kuinka moni tarvitsisi varahoitoa. Tällaisessa tilanteessa voi tulla kysymykseen maksuhyvitys varhaiskasvatusmaksusta.

7. VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMINEN

Varhaiskasvatuksessa on valtakunnallisesti tapahtunut suuria muutoksia vuodesta 2015 alkaen. Aiempi päivähoitolaki on korvattu uudella varhaiskasvatuslailla ja lisäksi myös varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki on uusittu. Uusi valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma julkaistiin lokakuussa 2016 ja poiketen aiemmista varhaiskasvatussuunnitelmista, se on velvoittava. Valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma vastaa yhteiskunnan muutoksiin ja siinä painotetaan kulttuurin tuntemusta, elinikäistä oppimista ja kestäväää kehitystä. Lapsen osallisuus nostetaan voimakkaasti esille, sillä lapsella on oikeus tuoda esille omat mielipiteensä ja aikuisella on velvollisuus kuunnella. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on myös uusittu ja otettu käyttöön 1.8.2017. Taivalkosken varhaiskasvatussuunnitelma määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti.

Valtakunnallisen ja paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi uudistuksen on läpikäynyt myös lapsen oma varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatuslain mukaan jokaiselle lapselle laaditaan oma vasu hänen tullessa varhaiskasvatukseen. Sillä turvataan lapsen oikeus saada suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Varhaiskasvatussuunnitelmaa tehdessä kartoitetaan myös lapsen mahdollinen tuen tarve ja sen toteuttaminen. Lapsen vasu arvioidaan ja päivitetään vuosittain.

Ensimmäisen vasu-keskustelun yhteydessä ja ennen esikouluun menoa tarjotaan vanhemmille myös mahdollisuutta Lapset Puheeksi - keskusteluun. LP-keskustelua voi hoitaja tai vanhempi kuitenkin pyytää aina, kun lapsen elämässä tapahtuu muutoksia tai jos on herännyt huolta jostakin asiasta.

Uudistusten siirtäminen käytäntöön on jo aloitettu ja niihin liittyen järjestetään edelleen henkilökunnan

koulutuksia. Toteutumista seurataan jatkossa säännöllisillä arvioinneilla, mm. vuosittaisilla asiakastytyvyysskyselyillä.

Varhaiskasvatussuunnitelmien lisäksi on Taivalkosken varhaiskasvatukseen tehty myös Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma, jota kunnan kaikki hoitajat ja varhaiskasvatustyöntekijät noudattavat.

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman löytyy opetushallituksen sivuilta (http://www.oph.fi/download/179349_varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf) ja Taivalkosken kunnan varhaiskasvatussuunnitelma, lapsen oman vasu, Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma sekä tietoa asiakasmaksuista löytyy Taivalkosken varhaiskasvatuksen sivuilta.

Varhaiskasvatuksen varhaisen tuen polkua sekä moniammatillisen tuen mallia on tammikuusta 2018 alkaen kehittänyt varhaiskasvatuksen palveluohjaaja/kuraattori Johanna Hoikkala. Varhaiskasvatuksen tavoite on ennaltaehkäistä, havaita ja kuntouttaa lapsen kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen liittyviä viivästyksiä. Tuki toteutetaan yhdessä vanhempien ja (tarvittaessa) moniammatillisen verkoston kanssa.

Moniammatilliseen verkostoon voi lapsen tuen tarpeesta riippuen kuulua huoltajan ja varhaiskasvatuksen omaohjaajan lisäksi esimerkiksi psykologi, toiminta-/puheterapeutti, terveydenhoitaja, perhetyöntekijä, sosiaalityöntekijä, esikoulun opettaja jne. Verkosto kootaan aina yhteistyössä huoltajan kanssa. Verkostoihin ja tuen järjestämiseen liittyvissä kysymyksissä voi olla yhteydessä varhaiskasvatuksen palveluohjaajaan/kuraattoriin.

LIITE 1 ”UNIKOOSTE”

Alta löytyvän päiväunikoosteen on laatinut Erityislastentarhanopettaja Kaija Ylioja. Lähteenä on käytetty Keijo Tahkokallion ja Erkki Tiusasen luentoja sekä MLL nettisivuja.

Miksi lapsen on tärkeä nukkua?

- lapsen hyvinvointi perustuu oikeaan nukahtamis- ja heräämisaikaan, unen riittävyyteen ja yhtäjaksoisuuteen sekä päiväuniin
- uni on erittäin tärkeää aivojen toiminnalle, sillä uni tekee mahdolliseksi uuden oppimisen ja opitun muistiin palauttamisen ELI LAPSI OPPII VAIN NUKKUESSAAN
- unen aikana erittyy kasvuun tarvittavaa hormonia ja myös tunne-elämän kannalta uni on tärkeää, sillä unessa lapsi käsittelee hänelle vaikeita asioita (lapset näkevät paljon unia)
- uni vaikuttaa mielialaan ja keskittymiskykyyn
- nukkuminen vahvistaa vastustuskykyä ja sairauksista toipumista

Kuinka paljon lapsen tulisi nukkua?

- alle kouluikäisen lapsen tulisi nukkua vuorokaudessa 12 tuntia
- 3–6 -vuotiailla päiväunet toimivat hermosoluja elvyttävästi
- 3–6-vuotiaat menettävät päiväunensa helposti, jos asiaa ei vaalita. Useimmat tämän ikäiset lapset tarvitsevat päiväunet ja monessa tapauksessa päiväunitapa voidaan rakentaa uudestaan päivähoitossa
- tutkimuksen mukaan oikein ajoitetut päiväunet eivät siirrä yönen tuloa. Jos lapselle jää univelkaa, se siirtää unen tuloa illalla myöhäisemmäksi. Yliväsyneen lapsen univaikeudet ilmenevät nukahtamisvaikeutena.

Vinkkejä vanhemmille unen tulon helpottamiseksi illalla

- vanhemmat vastaavat lapsen riittävästä unesta. Se on välittämistä ja huolenpitoa, vanhemmat itse välittävät lapselleen oikeanlaista asennoitumista unta kohtaa
- ole johdonmukainen, määrätietoinen ja sovi selkeät säännöt nukkumaanmenoajasta
- rauhoida iltahetki: säännölliset, tutussa järjestyksessä etenevät rutiinit helpottavat lasta ja luovat hänelle turvallisen olon
- käykää yhdessä läpi päivän kuulumiset, myös huolet, vältä jännittäviä satuja ja videoita
- pyri säilyttämään arjen rytmi myös viikonloppuna
- anna lapselle mahdollisuus päivälepoon, jos hän ei kaipaa päiväunia (nukkuu yöllä 12 h)
- lapsen tulisi nukahtaa omaan sänkyynsä. Jos lapsella on nukahtamisvaikeuksia, jää hetkeksi viereen odottamaan, mutta älä juttele lapselle
- yleensä lapset eivät pidä nukkumisesta päivällä, eivätkä nukkumaan menosta iltaisin. Vanhemmat, kertokaa lapselle, miksi nukkuminen on niin tärkeää.

LIITE 2

YHTEYSTIETOLUETTELO LAPSIPERHEIDEN PALVELUISTA TAIVALKOSKELLA

Varhaiskasvatus

	puh.
Päivähoidon ohjaaja	040 518 2568
Toimisto (asiakasmaksut)	040 860 8992
Varhaiskasvatuksen palveluohjaaja/kuraattori	040 187 8540
Vuororyhmis Vekkuli	040 860 9035
Päiväryhmis Pirpana	040 860 9036
Esikoululaisten iltapäivähoito	040 860 9037
Ryhmäperhepäivähoito Tenavatupa	040 124 7132
Ryhmäperhepäivähoito Taaperotupa	040 662 0347
Hutun ryhmis	040 662 0165

Neuvola

Lastenneuvola, äitiys – ja perheneuvola	040 705 6857
Neuvolan perhetyöntekijä	040 860 9003

Sosiaalipalvelut

Johtava sosiaalityöntekijä	040 591 7237
Perhetyöntekijä	040 501 2385
Perhetyöntekijä	040 832 3755

Esikoulu

040 8608974

Hammashoitola

Ajanvaraus	040 860 9006
Suuhygienisti /valistushoitaja	040 653 0261

Mielenterveystyö

Terveyskeskuspsykologi	040 574 0470
Psykiatrinen sairaanhoitaja	040 0893 331
Päihdetyöntekijä	040 583 9807

Taivalkosken evlut.srk

Lastenohjaaja	040 095 6386

Kuusamon Perheneuvola toimisto	040 778 7124

(Huom! Taivalkoskelaiset voivat oma-aloitteisesti varata Kuusamon perheneuvolasta ajan ilman lähetettä!)